

Do vchera svoboden, nespyvan ot zadylzhenija, div mlad lovec na belgradski chudesa, tarikat, avantadzhija i vechen student, podstrigan s gradinarski nozhici, sjakash zhiveeh v njakakyv vse oshte nesniman film, v kojto igraeh glavnata rolja. Dnes vlizam v mashina za melene na meso. Nikoj ne me beshe tikal v neja. Pristigam, za da byda smljan za kjufte, podobno na drugite. Pyrvo, trjabva da dokazha, che az naistina sym az, a ne njakoj drug. Za тази cel sa neobhodimi udostoverenija. Za da polucha edno udostoverenie, trjabva predvaritelno da izvadjja njakoi drugi, a za da polucha pravo za tjah, trjabva da molja – Molba – da popylvam formuljari, da chakam na opashki. Taka, edna po edna, odkrivam chudovishtni institucii i uchrezhdenija, koito sa nadzhiveli vsichki burni vremena i mnogobrojni promeni kato sluchajni chinovnicheski dinozavri. Mrachni i neunishtozhimi, tezi organizacii, podobno na mravunjaci, oshte otdavna bjaha stanali samodovolni. Zhiveeh, minavajki svobodno kraj neprivetlivate im vhodove, na chiito portali sa nablyskani edna do druga mnogobrojni cherni tabelki s prashni zlatisti bukvi. Plasha se ot tezi sivi zdanija, prez koito se protochvat dylgi, predylgi koridori kato v zatvor. Chuvstvjam, che zhelajat da si otmystjat za vsichki onezi godini, kogato ne gi brysneh za nishto. Sega shte mi dadat da razbera koi sa, kakvi sa i za kakvo sluzhat.

Drugarjat (drugarkata) da se javi na... v ... chasa. Sreshtu nego: profesija, (ne)zhenen i t. n.

Oshte v partera na pyrvoto uchrezhdenie, v koeto stypih, trjabvashe dylboko da se poklonja na portiera, tyj kato polukryglijat otvor v styklenata pregrada na kabinata mu beshe postaven syvsem nisko, na visochinata na krysta, a onzi, kryglijat, predviden da se govori pred nego, estestveno – zatvoren i nepronicaem. Dokato portieryt proverjava zashto sym

doshyl i pri kogo trjabva da otida, nesrychno vyrti na svoja telefon njakakvi vytreshni nomera, jadosvajki se na centralata, az ostavam prez cjaloto vreme v unizitelno dylbok poklon pred administracijata – ritual, izmislen mnogo predi da se rodja, ot razmeknalite se mozyci na chinovnicite ot avstroungarskata jerarhija. Naj-posle se ustanovjava koj e kompetenten po moja vypros, no go (ja) njama v kancelarijata. Trjabva da go (ja) pochakam. Iskat mi dokumenti za samolichnost, sravnjavat me sys snimkata mi ot gimnazijata, na kojato otdavna ne prilicham, srichat pogreshno imeto i familijata mi... Po star kafkianski zakon, vinoven sym oshte ot partera, razbiram go po podozritelnija pogled na portiera i po pazacha vyv foajeto, kojto neprekysnato me nabljudava, kato che li vnasjam adska mashina. A mozhe tova da e samo ot prevyzbudenite mi nervi; vsichki tezi asociacii – nasybrani ot mnogobrojnite knigi, s koito sym trovel mladija si muzyk? I taka, izkachvam se po stylbite, po koito slizat moliteli i chinovnici s prepiski v ryce i tyrsja njakakva omagjosana staja nomer 216 i njakakyv si konsultant po neznam si koj vypros, prehvyrlyajki neprekysnato iz glavata si kak li shte me prieme, kakvo sym narushil, do kakvi posledstvija mozhe da vodi mojata bezotgovornost po otnoshenie na dokumentite i kak shte gledat na tova nepoznato narushenie tezi seriozni hora. Izguben v chinovnicheskija labirint, az sym podhvyrten na proizvola na, izglezhda, strogite mu pravila, v chiito osnovi sa vgradeni tonove i tonove izpisana hartija, razlichen nachin na dyrzhanie, shifrovan, za mene napylna nerazbiraem ezik, vkameneni pravila... Dotogava bjah zhivjal s ubezhdenieto, che chinovnicite otdavna veche prinadlezhat na literaturnija muzej na XIX vek, che sa obiknoveni metafori, iztyrkani ot upotreba; izvednyzh, uzhasen, otkrivam, che Gogolevoto chinovnichestvo e vечно i che oshte naseljava tezi kyrtichini.

Samo kolko se iznenadah, kogato na petija etazh se okaza, che staja nomer 216 ne e vsyshtnost nikakva staja, a gishe za izdavane na udostoverenija, koeto ne se i vizhdashe ot navalicata. Vse oshte vjarvam, che brakyt mi e speshen, zashtoto skoro shte byda bashta i kato pritezhatel na edin tolkova izkljuchiteln sluchaj se proviram kym styklenija otvor, izvikvajki negoduvanie u onezi, koito chakat koj znae ot koga.

- Ej, kyde?

- Kyde napirash?

- Samo da pitam neshto...

- Vsichki sme ot sutrinta samo da pitame...

- Ama az imam prizovka!

- Vsichki imame prizovki!

Narezhdam se bezpomoshthen na kraja na opashkata i zachakvam zaedno s ostanalite. Pritisnali sme se o djasnata stena sys sivo-maslinen cokyl, visok do ramoto na sreden na ryst chovek. Ot ljavata strana na koridora sa vratite, ot koito ot vreme na vreme izlizat sluzhiteli. Za mig, pri bljasyka na otvarjaneto i zatvarjaneto na vratite, mozhem da nadzyrnem v tezi svetilishta, v koito chinovnicite pijat kafeta i pushat. Njakoj lenivo traka na pisheshta mashina, sjakash tepyrva se uchi. Edin sluzhitel se vryshta ot klozeta, zatjagajki kolana si. Minava pokraj nas, chakashtite, kato pokraj domashni zhivotni, s koito otdavna veche e sviknal. Javno, za nego izobshto ne syshtestvuvame.

Opashkata bavno se pridvizhva kym celta si – nevidimija kancelarski oltar, zad kojto njakoj bavno izdava udostoverenija. Sjakash vremeto sprja. Struva mi se, che cjal zhivot sym nareden na тази dylga opashka v bezlichnija koridor... Kato che li vremenno sym se otrekyl ot zhivota. Samo syshtestvuvam vyn ot vremeto kato bezimenen molitel, prevyrnat v njakakyv nomer, zaveden v njakakva kniga za grazhdansko systojanie.

Neobhodimo e da me spravnjat s tozi nomer. Da vidjat dali sym cjal. Do predi malko bjah zhiv, dvizheh se, poglystah prostranstvo, izrazhodvah energija, imah iluzijata, che dejstvitelno syshtestvuvam i che sym neprikosnoven sobstvenik na svoite chasove i dni, che sym nuzhen na njakogo, mozhe bi do izvestna stepen dori i vazhen, tyj kato sym mnogoobeshtavasht, no vizh ti! – v syshtija mig, v kojto stypih v tozi administrativen zamyk, njakoj, zaedno s vsichki tezi hora, koito chakat, me sprja i omagjosa. Zaspali sme pravi kato kone, zabraveni na poletu. Nikoj ot nas njama veche nito ime, nito osobeni belezi – sleti sme v dylga, siva zmija: vechnata Opashka! Pyrvi, vtori, tretii, chetvyrti, peti, az sym sled vas, a vie sled men, osmi, deveti, trijset i shesti, dvesta i chetirijseti...

I makar che razumyt iziskva da uvelichim, razstojanieto mezhdurazmjenite si tela (ostanalata chast ot koridora zee prazna), njakakva sljapa sila ni kara da se blyskame i da pritiskame gyrdi o gyrbovete na onezi, koito chakat pred nas. Izprashtame sys zavistlivi pogledi izpotenija chovek, kojto se izmykva ot navalicata, vdignal visoko nad glavata skypocennoto udostoverenie i vednaga pravim po-malko i ot polovin krachka, hranejki iluzijata, che taka sme po-blizdo do gisheto, che vse pak se pridvizhvame.

Nishto ne mi e taka unizitelno, kaktto chakaneto na opashka!

Ot skuka pyrvo razglezhdam koridora, v kojto njama bog znae kakvo da privleche nechie vnimanie: njakolko simetrichno naredeni pljuvalnika, pylni s udaveni ugarki, tri, postaveni v ramki fotografii na njakakvi nejasni pejzazhi, ot koito beshe izbjagal ot skuka dori i njakogashnijat cvjat, posivjal plakat za vredata ot pusheneto i polzata ot kryvodarjavaneto... Nikoj ne se osmeljava da napusne trudno izvojuvanoto si mjasto na opashkata, tyj kato se boi, che ostanalite njama da go pusnat sled

tova obratno. Stoim, tyto zagledali se edin drug v tilovete. Rjadko se sluchva da sme tolkova blizo do nepoznati hora. Razglezhdam vsjaka pora po kozhata na nechij vrat. Pyrhota, posipal se po jakata na paltoto. Igraja si: kakvo li shte stane, ako se smalja i vljaza v ushnata mida na choveka pred mene, da skitam po zapletenite tymni koridori na sluha mu, da se vslushvam, v ehoto na Evstahievata tryba, ili pyk taka dreben da se izgubja v gystalaka na kosata i da se razhozhdam sred kosmite-stvolove do pytja, kojto priblizhen do okoto i uvelichen, se prevryshyta v gorski ULEJ, po kojto sekachite spuskat trupi? Hajde da si mislja za neshto po-prijatno. Za kakvo? Pred mene ima tolkova malko prijatni neshta. Zad gyrba mi – oshte po-malko. Pri tova, tjaloto mi napomnja, che bjagstvoto mi chrez fantazirane e nevyzmozchno! Iztrypvat mi krakata. Boli me krystyt ot stoene. Zadushava me pristyp na syklet; vsichki tezi hora okolo mene me pritiskat ot vsichki strani, dishat mi v liceto, nastypvat me... Strah me e ot tjahnata blizost. Parjat mi hodilata. Shvashta mi se vratyt. Zhaden sym. Gladen. Pushi mi se. Chuvstvam se unizen i otvrashteniето mi prerastva v gnjav: demonstrativno napuskam mjastoto si i se otpravjam kym izhoda na koridora. O, naivnost! Kolkoto poveche se otdalechavam ot tymnata gysenica, pritisnala se do stenata, vse poveche se plasha ot sobstvenata si dyrzost i neochakvanata svoboda, kojato otnovo si vyzvyrnah. Tova udostoverenie mi e neobhodimo i bjagstvoto mi e samo vremenno. Vse pak trjabva da se vyrna utre i otnovo da zastana na opashkata, naj-otzad. Zhalko! A veche bjah na polovinata pyt do gisheto, tochno po sredata na opashkata. Stignal bjah, spokojno mozhe da se kazhe, pochti do tretija pljuvalnik! A kakvo shte stane, ako ne izvadja tova uverenie, koeto se izdava samo v tozi omagjosan koridor i tochno na tova gishe? Sled tova shte mi trjabva tri pyti poveche vreme da chakam, na tri razlichni mesta po razni opashki. Njama

da polucha njakoi drugi, mnogo po vazhni udostoverenija. Pretырpjah porazhenie. Zavyrtam se na peta i se vryshtam pokorno na mјastoto si na opashkata, prestruvajki se pred ostanalite, che samo sym iskal da se, poraztypcha. No te dobre znajat, che sym se opital da izbjagam i che slјapata administrativna sila me e usmirila i me vryshta na zatochenichestvo vyv Vechnata Opashka. Moite sybratja po chakane ne mogat da bydat izmameni, myrmorjat vrazhdebno, otstypvajki mi mјastoto, koeto predi malko sym izostavil lekomisleno. Vryshtat se nazad s polovinata krachka, kojato tolkova mnogo gi e radvala.

Skoro zabeljazvam, che opashkata ne se pridvizhva izobshto, vypreki che vse poveche hora zaminavat v obratna posoka s udostoverenija v ryce. Tova sa, znachi, **PODVODNICHARI!** Sred tјah ima invalidi ot vojnata, bydeshti majki s koremi do gusha, bolni starci ili hora s njakakvi, neizvestni na nas zaslugi i prava za predimstvo; ima i ot onezi, po-nahodchivite, koito znajat nachini da preskochat mychitelното chakane. Protestirame! Gysenicata se sviva i pritiska vse oshte nevidimото gishe v dynoto. Chuva se isterichen zhenski glas, kojto ni vika otnjakyde, che izdavaneto na uverenija shte se preustanovi dotogava, dokato ne vyzstanovim predishnija red. Tytrim se nazad i pri tova zhalko otstyplenie njakoi uspjavat da pridobijat malko, no vazhno predimstvo: po-blizo sa do gisheto s edno ramo ili sa uspeli da si zatvyrdjat naj-setne s lakyt kolebaeshtata se pozicija, kojato s chasove gi e tormozela – bjaha pregradili s ryka pytja na naj-opasnija si sypernik! Veche njama bjagstva vyv fantasmagorii, njama pripomnjane na dnite predi Opashkata... Napyлно sme izcherpani. Prevyrnali sme se v prizraci, koito umoreno stojat s raztreperani kolena. Ostanali sa ni samo telata, koito verojatno

biha se stropolili, ako ne gi poddyrzhaha drugite, syshto taka umoreni i zalitashiti.

V momenta, kogato sym syvsem blizo do celta (ostanali sa samo desetina choveka pred mene), neshto se sluchva. Chuvstvam, che e neshto strashno! Izteklo e Rabotnoto Vreme! I vypreki che sluzhitelkata, kojato izdava udostoverenija, zakljuchva vratata na staja nomer 216, i zaminava sys sluzhebni knizha pod mishnica po koridora, mylchalivo ustojavashta na vsichki molbi i kletvi, nie vse oshte stoim i uporito chakame, strahuvajki se da ne bi vsichko tova da e njakakyv trik, lukavstvo, koeto trjabva da ni odstrani ot Vechnata Opashka, za da zaemat trudno izvojuvanite ni mesta njakakvi drugi hora. Stoim oshte izvestno vreme i togava stonogata ot samo sebe si se ogyva, smaljava se, razpada se i umira, a koridoryt bavno opustjava.

Priblizhavam, se do gisheto, koeto sega e zatvoreno, nepronicaemo. Ot vytreshnata strana na stykloto e prikrepna kartonena tabelka, na kojato s himikalka e napisano: ZATVORENO. Prekarvam nosht, izpylnena s koshmari. Utre pak me chaka Opashkata.

Pitam se za kakvo li mi e tova uverenie? Na mene, ochevidno, ne mi e neobhodimo. No na njakoj drug e neobhodimo. Kogato naj-setne go izvadja, shte trjabva da go zanesa do novo gishe, pred koeto syshto stoi dylga opashka. Po tozi nachin razbiram, che njakakyv sljap administrativen genij e izobretil тази opashka ne zaradi samite udostoverenija, a zaradi rituala, s kojto ot vreme na vreme na svobodnite hora shte im idva umyt v glavata i shte im byde napomneno, che ne sa povazhni ot chervei. Tezi bezsmisleni udostoverenija mogat da bydat izdavani ednovremenno ot desetina sluzhiteli i nikoj njama da chaka poveche ot pet minuti. Shte poluchava onova, koeto mu trjabva, vednaga, shtom se pojavi, no svetata

Bjurokracija v takyv sluchaj shte ostane bez zadylzhitelnoto strahopochitanie, koeto pyk j prinadlezhi po nasledstveno pravo – shte ostane bez POVREMENEN DANYK. Koj si ti, che zhivotyt ti da e dobyr i ureden? Zabravi da prinesesh zhertva pred, moja oltar. Njakoj svobodn i neunizhavan chovek mozhe da stigne dori do tam, che da zadade na sebe si i na ostanalite prostija vypros: a za kakvo sa ni, izobshto, tezi udostoverenija na hvyrchashti ciklostilni listove? Ot tozi mig ni deli samo edna krachka do porednija vypros: koj iska ot nas tezi dokumenti i koj mu e dal pravoto postojanno da gi iziskva? Nakraja – kakvo pravjat vsichki tezi hora iz, mrachnite zdaniya, izpylneni s koridori, vrati i dyh na izpisana hartija?

Po-kysno uznah, che ne dostatychno da stignesh do gisheto i zhertvata da byde prieta. Useti li chinovnichkata neshto symnitelno v povedenieto na molitelja, neshto dryzko i svobodno, sigurno shte go vyrne da zastane v kraja na opashkata i oshte vednyzh da prinese zhertva. Nito vednyzh ne sym uspjaval da popylnja ot pyrvija pyt njakoj formuljar. Zatova vinagi kupuvam naj-malko pet obrazeca i dvojno poveche taksovi marki, otkolkoto e neobhodimo, za da ne mi se nalaga da se vryshtam. I pak shte sbyrkam! Tykmo si pomislja, che vsichko e svyrshilo i che sym donesyl vsichko, koeto se iska, shte se okazhe, che mi lipsva udostoverenie za podanstvo, svidetelstvo za sydimost, izvlechenie ot Knigata na rodenite, uverenie, che ne sym umrjal, voenna knizhka ili adresna karta, kojato pyk ne mozhe da se poluchi bez Dogovor za polzване na zhilishtni pomeshtenija, skljudhen s Obshtinskija syvet, a tozi dogovor pyk ne moga da polucha, tyj kato hazjajkata, u kojato zhiveja, ne deklarira moja naem, za da ne plashta danyk obsht dohod... Njakak si nabavjam vsichko, no se okazva, che snimkite mi ne sa v red! Na tjah sym po-kyso podstrigan, po-mlad sym, v sravnenie sys sega, snimani sa v poluprofil-

poluanfas, a ne anfas i, koeto e naj-strashното, zaradi koeto chinovnichkata me i vyrna: na tjah se smeja! Na kakvo se smeete? Mozhe bi na obshtestvenija stroj? Na nashata institucija? Kakvo smeshno ima tuk? Taka odkrivam, che administracijata mozhe da ponese vsichko, samo ne njakoj da j se smee ot snimka. Na snimkite trjabva da si seriozen do smyrt, neshto poveche, kato na snimka ot dosie, za da opravdaesh vechното chinovnichesko podozrenie, che si vinoven, predi da si izvyrshil kakvoto i da bilo. Malko pyti sym se snimal v zhivota si, no na vsjaka fotografija sym vesel i usmihnat. Samo na onezi, za oficialna upotreba, sym ugneten i na tjah koj znae zashto, ot gladko izbrysnatoto mi lice prozira nabola zatvornicheska chetina – samo na tjah izobshto ne prilicham na sebe si.

Taka opoznah mnogo vidove opashki. Syshtestvuvat takiva, ot koito blikat vicove i duhovitosti, kogato se chaka za vozene s vyrtelezhkata v Lunapark ili da se vleze na njakakvo vedro mjasto, kydeto chakat udovolstvija. Syshtestvuva rod opashki za hrana i stoki, kojto opoznah prez voennite i pyrvite sledvoenni godini (tova sa opashkite na vseobshtoto bedstvie), kydeto mjasto se zaema, oshte prez noshtta i kydeto se nosi odejalo, stol, termos s chaj, dori i mangal – plitka pechka na zhar za toplene na dlanite, beznadezhdni opashki s neizvesten izhod. Syshtestvuvat opashki-emblema na nachina na zhivot, kogato horata se narezhdad, bez da znajat za kakvo se chaka. Prosto, shtom drugite chakat, znachi neshto se prodava: trjabva da se zastane, da se chaka i da se vzeme, kakvoto i da bilo to, tyj kato utre mozhe i da go njama! Tezi opashki sa pylni s ogorchenie i chakashtite se mrazjat pomezhdu si ot dynoto na dushata, dokato stiskat dryzhkite na praznite si chanti i torbi. Opashki za stari ribni konservi, na koito e iztekyl srokyt na godnost, opashki za zamrazeno govezhdo meso, opashki za toplivo... Opashki za zhivot!

No, razbira se, naj-bezsmislenata ot vsichki opashki e administrativnata Vechna Opashka! Tja ni uchi na poslushanie. Zashto tochno az da zadavam vyprosa "zashto syshtestvuva tja?", sled kato sym veche odnositelno blizo do gisheto, kogato sym, po sredata na opashkata, sled kato podir men ima oshte tolkova ot onezi, koito sa v mnogo po-neizgodno polozhenie? Zashto sluzhitelite da me otdeljat ot anonimnata tylpa, da me zapomnjat, da me vzemat na mushka i da me vyrnat za oshte njakoj dokument, nezavisimo ot tova, che sled tolkova chakane naj-setne sym stignal do sveshtenija otvor? Vprochem, zashto da pravja na vypros tova, che dva dena ot sedem do tri sym prekaral v chakane, nareden na njakakva opashka? Byrzo zabravjam, che nespravedljivo sa mi otneli tova vreme ot edinstvenija mi zhivot, shtom izljaza na chist vyzduh i opravja izmachkanite si drehi. Shte zhiveja kato ostanalite hora – poveche ili po-malko shtastlivo ili neshtastno, dokato na Administracijata ne se udade ot novo sluchaj da me prinudi unizeno da zaema mjastoto si na opashkata pred nejnija oltar. A za da ne se samozabravjat nejnite sveshtenici-chinovnici, koito ni izdavat uverenijata, shte trjabva i samite te skoro da zastanat na opashkata za njakakvi drugi, neobhodimi na tjah UDOSTOVERENIJA, v njakoj drug, podoben bjurokratichen zamyk.

Taka vsichki sme na Vechnata Opashka: i mychitelite, i zhertvite.